

Sygn. akt VU 421/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lipca 2013 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Agnieszka Leżańska

Protokolant Cezary Jarocki

po rozpoznaniu w dniu 04 lipca 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku W. F. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M..

o prawo do świadczenia przedemerytalnego

na skutek odwołania W. F. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M..

z dnia 5 marca 2013r. sygn.(...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje ubezpieczonemu W. F. (1) prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia 30 stycznia 2013 roku.

Sygn. akt V U 421 /13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5 marca 2013 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.. odmówił wnioskodawcy W. F. (1), z mocy art. 2 ust.1 pkt 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych, prawa do świadczenia przedemerytalnego wywodząc, iż nie udowodnił on 40 letniego okresu ubezpieczenia (uznano jedynie 38 lat i 4 dni). Do okresu ubezpieczenia nie wliczono wnioskodawcy okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców w okresie od 19 lipca 1969 roku do 17 października 1971 roku z uwagi na fakt, iż wnioskodawca nie był zameldowany na terenie tego gospodarstwa.

W dniu 20 marca 2013r. wnioskodawca odwołał się od powyżej decyzji wnosząc o jej zmianę i przyznanie mu żądanego świadczenia.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił, co następuje :

wnioskodawca W. F. (1), urodzony (...), zamieszkiwał wraz z rodzicami D.i W. F. (2) w P. T. Rodzice wnioskodawcy byli właścicielami gospodarstwa rolnego, położonego w J. M., ***o łącznej powierzchni 1,7 ha.*** Powyższe gospodarstwo oddalone było od miejsca ich zamieszkania około 3 km. Na terenie gospodarstwa nie było żadnych budynków mieszkalnych, jedynie budynek na narzędzia rolnicze. Wnioskodawca oraz jego rodzice nie byli zameldowani na terenie przedmiotowego gospodarstwa rolnego

W gospodarstwie uprawiane było żyto, pszenica, buraki, ziemniaki, rodzice wnioskodawcy nie posiadali inwentarza żywego.

Rodzice wnioskodawcy D.i W. F. (2) byli rencistami (ojciec uległ ciężkiemu wypadkowi samochodowemu) i nie byli w stanie sam prowadzić gospodarstwa. Wszystkie czynności związane z jego prowadzeniem obciążały wnioskodawcę. W. F. (1) na teren gospodarstwa dojeżdżał z P. T. na rowerze.

W okresie od 19 lipca 1961 roku do 17 października 1971 roku wnioskodawca wykonywał w gospodarstwie rodziców codziennie wszystkie prace rolnicze. Wiosną (marzec, kwiecień) wnioskodawca dokonywał orki, zasiewów, około 15 maja każdego roku rozpoczynał sianokosy, w czerwcu usuwał stonkę z ziemniaków. Latem W. F. (1) pracował przy żniwach, zaś w miesiącach jesiennych przy wykopkach i bronowaniu ziemi. W miesiącach zimowych zajmował się wywożeniem obornika oraz pomagał w rozmaitych pracach gospodarskich sąsiadom w ramach sąsiedzkiej wzajemnej pomocy m. in. u sąsiada S. F., który niejednokrotnie użyczał wnioskodawcy sprzęt rolniczy np. ciągnik. Ubezpieczony w spornym okresie stale pracował w gospodarstwie rodziców w wymiarze nie krótszym niż 4 godziny dziennie. Wnioskodawca ukończył tylko jedną (pierwszą) klasę szkoły zawodowej w roku szkolnym 1970/1971 (dowód: odwołanie wnioskodawcy W. F. (1) k.1, zeznania wnioskodawcy W. F. (1) k.15 i 16 oraz nagranie k.17 00:24:32-00:33:53 w zw. z k.10i verte oraz nagranie k.11 00:01:42-00:07:23, zeznania świadków S. F. k.15 oraz nagranie k.17 00:03:20-00:11:23 oraz świadka R. N. k.15i nagranie k.17 00:13:0400:17:48 akt sprawy oraz świadectwo szkolnek.8 w aktach organu rentowego).

W okresie od 19 lipca 1969 roku do 17 października 1978 roku wnioskodawca nigdzie nie pracował zawodowo. Zatrudnienie podjął dopiero od 18 października 1971 roku w Państwowym Ośrodku (...) w P. T.

Ostatnim miejscem zatrudnienia wnioskodawcy były Zakłady (...). w P. T. W dniu 10 grudnia 2011 roku Zakład Pracy (...) w P. T. rozwiązał z wnioskodawcą stosunek pracy z przyczyn leżących po stronie pracodawcy (art.30 1 pkt 2 k.pp.)

Na dzień 1 stycznia 1999 roku skarżący udowodnił staż pracy wynoszący ponad 25 lat (dowód: kwestionariusz okresów składkowych i nieskładkowych k.1, świadectwa k.4, k.5, k.6., k.7., k.8, k.10, k.11 oraz pakiet II akt rentowych świadectwa pracy k.10 -11,15 i świadectwo pracy z dnia 12 grudnia 2011 roku k.16.)

Od 12 stycznia 2012 roku wnioskodawca jest zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy w P. T. w okresie od 20 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku W. F. (1) pobierał zasiłek dla bezrobotnych i w tym okresie nie odmówił bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy ,albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych (dowód: zaświadczenie z Powiatowego Urzędu Pracy w P. T. z dnia 29 stycznia 2013 roku k.18 akt rentowych pakiet II).

W dniu 29 stycznia 2013 roku wnioskodawca W. F. (1) wystąpił z wnioskiem o świadczenie przedemerytalne (dowód: wniosek z dnia 29 stycznia 2013 roku k.1-2 wraz z kwestionariuszem dotyczącym okresów składkowych i nieskładkowych k.3 emerytalne).

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych dokonał następującej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego i zważył, co następuje :

odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz.U. z 2004r., nr 120, poz. 1252 z późn. zm.) świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie, która poza spełnieniem innych przesłanek do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, **posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn.**

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych, za okres uprawniający do emerytury uważa się okres ustalony zgodnie z przepisami art. 5-9, art. 10 ust. 1 i art. 11 u.e.r.f.u.s. Stosując ten przepis organ emerytalno-rentowy obowiązany jest uwzględnić przy ustalaniu wymiaru okresu uprawniającego do emerytury nie tylko okresy zatrudnienia, pobierania zasiłku dla bezrobotnych i zasiłku chorobowego, ale także z mocy art. 10 ust. 1 u.e.r.f.u.s. przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia (art. 10 ust. 1 pkt 3 u.e.r.f.u.s.). Przystępując do oceny zasadności podniesionych przez wnioskodawczynię w odwołaniu okoliczności podnieść należy, iż wykonywanie czynności rolniczych powinno odbywać się zgodnie z warunkami określonymi w definicji legalnej „domownika” z art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 1998r., nr 7, poz. 25 z późn.zm.), który w ocenie Sądu Okręgowego wnioskodawczyni spełnia. W myśl przywołanego przepisu pod pojęciem domownika rozumie się osobę bliską rolnikowi, która:

a)ukończyła 16 lat,

b) pozostaje z rolnikiem we wspólnym gospodarstwie domowym lub zamieszkuje na terenie jego gospodarstwa rolnego albo **w bliskim sąsiedztwie**,

c)stale pracuje w tym gospodarstwie rolnym i nie jest związana z rolnikiem stosunkiem pracy.

Określając warunki jakim winna odpowiadać praca w gospodarstwie rolnym, o jakiej mowa w art. 10 ustawy stwierdzić należy, iż wątpliwość ta została usunięta licznymi orzeczeniami Sądu Najwyższego, w których jako przesłankę zaliczenia okresu pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16, zapadłymi w poprzednim stanie prawnym (to jest przed dniem 1 stycznia 1999r, kiedy to weszła w życie ustawa o emeryturach i rentach z FUS), w których jako przesłankę zaliczenia okresu pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, a przed objęciem ubezpieczeniem społecznym, **przyjmowano wymiar pracy przekraczający 4 godziny dziennie** (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 1997 r., II UKN 96/96 OSNAPiUS 1997 nr 23, poz. 473; z dnia 7 listopada 1997 r., II UKN 318/97, OSNAPiUS 1998 nr 16, poz. 491; z dnia 13 listopada 1998 r., II UKN 299/98, OSNAPiUS 1999 nr 24, poz. 799; z dnia 9 listopada 1999 r., II UKN 190/99, OSNAPiUS 2001 nr 4, poz. 122, czy wyrok z dnia 10 maja 2000, II UKN 535/99, nie publikowany). Wymóg świadczenia pracy w wymiarze przekraczającym połowę pełnego wymiaru czasu pracy, także na gruncie ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych potwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 grudnia 2000r. (II UKN 155/00, opubl. OSNP z 2002r., nr 16, poz. 394) – pogląd ten zdaniem Sądu Okręgowego należy w pełni zaaprobować.

W przedmiotowej sprawie okolicznością sporną jest posiadanie przez wnioskodawcę 40 – letniego stażu ubezpieczeniowego. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości.

Organ rentowy wyraża pogląd, iż wnioskodawca wykazał się stażem jedynie w rozmiarze 38 lat, 4 dni. A tym samym brakujący okres wynosi 1 rok 11 miesięcy i 27 dni. Wnioskodawca ze swej strony uważa zaś, że istnieją podstawy, aby przyjąć iż legitymuje się okresem ubezpieczenia w rozmiarze wymaganym przez przepis, w szczególności skarżący kwestionuje nieuwzględnienie przez organ rentowy okresu od 19 lipca 1969 roku do 17 października 1971 roku, kiedy to wykonywał wszystkie prace w gospodarstwie rolnym rodziców, i to tylko z uwagi na brak budynków mieszkalnych, w których zarówno on jak i rodzice byliby zameldowani.

Oceniając zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, na który złożyły się dokumenty w postaci świadectw pracy, świadectw szkolnych, zaświadczeń zakładu pracy itp. oraz zeznania świadków S. F. oraz R. N., jak i samego wnioskodawcy - Sąd Okręgowy uznał, iż istnieją podstawy, aby przychylić się do żądania wnioskodawcy.

Czyniąc ustalenia w zakresie pracy wnioskodawcy w gospodarstwie rolnym rodziców w okresie od 19 lipca 1969 roku do 17 października 1971 roku, Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, iż w całym tym okresie wnioskodawca przepracował wymaganą liczbę godzin, uprawniająca do zaliczenia tego okresu tj. 2 lat 3 miesięcy i 2 dni do stażu

jego pracy. Zeznający w sprawie świadkowie: S. F. i R. N., byli bliskimi sąsiadami wnioskodawcy i mogli zaobserwować wnioskodawcę w czasie wykonywania prac na roli, potwierdzili fakt wykonywania przez wnioskodawcę prac strictly rolniczych w gospodarstwie tj. prace przy żniwach, sianokosach, zasiewach, nawożeniu, wykopkach, wywożeniu obornika, opryskach itp., ich wymiar przekraczające wymagane, co najmniej 4 godziny dziennie. W tym miejscu wskazać należy, iż zgodnie z utrwalonym już poglądem orzecznictwa stałość pracy nie musi oznaczać codziennego wykonywania czynności rolniczych, ale gotowość do podjęcia pracy rolniczej, jeżeli sytuacja tego wymaga, przy czym wbrew stanowisku organu rentowego, nie jest koniecznym zamieszkiwanie osoby zainteresowanej w danym gospodarstwie wystarczy, iż osoba ta ma możliwość codziennego wykonywania prac związanych z prowadzoną działalnością rolniczą (tak wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z 2012-06-21, III UK 113/11, opubl: Legali). Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, iż wnioskodawca pomimo nie zamieszkiwania w przedmiotowym gospodarstwie niewątpliwie **miał możliwość wykonywania prac rolniczych** i wykonywał je w spornym okresie. **Podkreślić przy tym należy, iż sam fakt pracy wnioskodawcy w gospodarstwie rolnym nie był przez ZUS kwestionowany, a jedynie fakt braku zameldowania w tym gospodarstwie.** Tymczasem odwołując się do definicji gospodarstwa rolnego, zawartej w art. 6 pkt 4 ustawy z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 1998r., nr 7, poz. 25 z późn.zm.), stwierdzić należy, iż nie zawiera ona wymogu zameldowania, albowiem przez gospodarstwo rolne rozumie się każde gospodarstwo służące prowadzeniu działalności rolniczej, przez którą z kolei ustawa działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym ogrodniczej, sadowniczej, pszczelarskiej lub rybnej (pkt 3). Oczywiście definiując pojęcie gospodarstwa rolnego można odnieść się jeszcze do przepisów Kodeksu cywilnego, który w treści art. 55[3] wskazuje, iż gospodarstwo rolne stanowią nieruchomości będące lub mogące być wykorzystywane do prowadzenia działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej, nie wyłączając produkcji ogrodniczej, sadowniczej i rybnej wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą. Najistotniejszym jednak składnikiem gospodarstwa rolnego - w sensie przedmiotowym - jest **grunt rolny**, którego obszar wyznacza art.2 pkt 2 wskazanej już ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (**powyżej 1 ha**). Bez niego nie może istnieć gospodarstwo rolne. Występowanie pozostałych składników tego gospodarstwa, wymienionych w art. 55[3] KC, nie jest konieczne dla bytu samego gospodarstwa (tak też Sąd Najwyższy w postanowieniu z 1997-05-07, II CKN 137/97, opubl: Legali). Nic nie stoi więc na przeszkodzie uznania posiadanych przez rodziców wnioskodawcy gruntów rolnych za gospodarstwo rolne, pomimo braku siedliska w bezpośrednim sąsiedztwie.

Powyższe okoliczności skutkują uznaniem, że sporny okres tj. od 19 lipca 1969 roku do 17 października 1971 roku (a zatem ponad 2 lata) należy zaliczyć do okresu ubezpieczenia wnioskodawcy, który łącznie z okresami uwzględnionym przez ZUS sprawia, że wnioskodawca **posiada wymagany okres wynoszący co najmniej 40 lat dla mężczyzn.**

Tym samym istnieją w ocenie Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych dostateczne podstawy do zmiany zaskarżonej decyzji na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. i przyznania wnioskodawcy prawa do dochodzonego świadczenia przedemerytalnego od 30 stycznia 2013 roku (art.7 ust.1 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz.U. z 2004r., nr 120, poz. 1252 z późn. zm.)